

Reis : Kâtibi Umumi Ruşen Eşref Bey

Âzalar: Ahmet Cevat, Besim Atalay, Celal Sahir, İbrahim Necmi, Ragı Hulusi Beyler.

R U Z N A M E

- I- 28/6/933 Toplanmasının zaptı.
- II- Merkez Heyeti âzasından Hasan Âli Beyin 12/6/933 tarihli mektubu (Divan hakkında)
- III- Gelen Kâğıtlar
- A) Artin Cebeli Beyin mektubu
Otto Harrassowitz'in mektubu
- IV- Anket komisyonunca karşılıkları tesbit edilmiş olan kelimelerin müzakeresi.

I- 28/6/933 Toplanmasının zaptı okundu, VIII inci maddenin (C) fıkrası tazyih edilmek suretiyle kabul edildi.

II- Merkez Heyeti Âzasından Hasan Âli Beyin 12/6/933 tarihli mektubu. (Hasan Âli Bey bu mektubunda Kilisli Rifat BeyleCaferoğlu Ahmet Beyin divan işi üzerindeki çalışmalarına dair malûmat vermekte ve bütün fişlerin Kilisli Rifat Beyin de hazır bulunacağı bir heyet huzurunda baştan aşağı kitapla karşılaştırılmasını teklif eylemektedir)

KARAR: Divan işi ile meşgul olan komisyon şimdi tezelden Süleyman Efendinin Çagatay lûgatini tetkik ile meşguldür. Divanın tetkiki önümüzdeki Eylül ayına kalacaktır. Bu cihetleHasan Âli Beye yazılacak, vaziyet bu şekilde olmakla beraber Kilisli Rifat Beyin divan işi üzerindeki faaliyetini kesmemesi lâzım geleceğixk de ayrıca ilâve olunacaktır.

III-Gelen Kâğıtlar

- A) Artin Cebeli Beyin mektubu
(Evvelce istediği kitapların kendisine henüz gönderilmediğini bildirmekte ve kitaplar gönderilir gönderilmez tetkikatına

bağlıyacağını yazmaktadır)

KARAR: İstedığı kitaplardan ısmarlanıp gelmiş olanları kendisine altı ay içinde tetkikatını bitirip iade etmek şartıyla, ^{Kendisine} gönderilecek ve kitapları bu şarta uygun olarak aldığı haber vermesi, diğerleri getirilinceye kadar bunların İstanbuldaki kütüphanede mevcut olanlarından istifade etmesi, bu hususta Cemiyetin delâletine ihtiyaç varsa bildirmesi yazılacaktır.

B) Otto Harrassovitz'in mektubu

(Nümunelik göndermesi istenen üç mecmua hakkında malûmat vermektedir)

KARAR: Tetkik ve neticesini bildirmek üzere kütüphane komisyonuna havale edildi.

IV- Anket komisyonuna karşılıkları tesbit edilerek gönderilmiş kelimelerin müzakeresi.

Sekizinci liste

105 inci kelime

H A R İ K A

"

"Komisyon bu kelimenin karşılık fişi üzerine (yaman) mukabilini koymuşsa da bu hususta misal zikredilmemiş, aynı zamanda bu sözün şimdilik bırakıldığı ve derleme ile ikmal edileceği kaydedilmiştir."

KARAR: Bu kelimenin karşılığı bulunmamış ve konulmamıştır. Aranarak bir karar ile Umumî Merkez Heyetine gönderilmesi ve bu yolda hatıra gelen Tansig ve Ertugü sözlerinin de tetkiki anket komisyonuna bildirilecektir.

Sekizinci liste

106 inci kelime:

H Â S İ L A T

"Komisyon bu kelimeye (gelir, getiri, alanç, biterge, bitelge) karşılıklarını bulmuştur.

KARAR: "Hasılat" kelimesine Öz Türkçe mukabil olarak (Ürün) ve (Alaç) kabul edilmiştir. Bu kelimenin muhtelif yerlerdeki kullanılış şekillerine göre bulunan karşılıklar şu suretle tespit edilmiştir:

Ürün: I- Hayvanın verdikleri (ürünleri)
2- Toprağın " "
3- Ağacın " "
4- Fikrin " "
(Ürün kelimesi derlemeden alınmıştır).

Alaç: Tiyatro ve benzerlerinin alancı (recette)i
(Bu kelime çagataycadır
Radloff. Cilt I-S: 359)

Celal Sahir Bey (verim) sözünün de hasılat kelimesi mukabil olarak konulmasını teklif etmiş, Ahmet Cevat Bey de bu düşüncede olduğunu söylemiştir.

Sekizinci liste

107 inci kelime

H A S S A

Komisyon bu kelimeye (yarayış, yararlık, özgelik, inak veya anak) karşılıklarını bulmuştur.

KARAR: (Has) ve (Hassa) kelimelerine Özgü (Hassiyet) kelimesine de Özgülük karşılıkları müttetifikan kabul edilmiştir. (Bu kelimeler Şeyh Süleyman Efendinin Çagatay lûgatinde ve Radloff'da vardır)

Bu kelimelerle yapılan misaller:

- I- Karahisar suyunun sagaltı özgüsü vardır.
- II- Milletimizin baş özgüsü güçsüzleri koruyup kayırmadır.
- III- Ayranın bin bir özgüsü vardır, saymakla tükenmez.

Sekizinci liste

108 inci kelime:

H A T I R

(Komisyon bu kelimeye karşılık olarak (göntül, an, anak, anmak, unutmamak, saymak, sayılır, Ep) sözlerini bulmuştur.)

KARAR: Hatır kelimesinin kullanıldığı yirmi dört muhtelif şekil üzerine komisyonun bulduğu karşılıklar tatbik edildi.
Bulunan karşılıklar, (Anak ve Ep) hariç olmak üzere, kabul olundu.

Sekizinci liste109 uncu kelimeH A T I R A

Komisyon bu kelimeye karşılık olarak (Angl,
Andaç) sözlerini teklif etmektedir.

KARAR: Angl ve Andaç, Hatıra kelimesinin mukabili olarak müttefikan kabul edilmiştir. Misalleri:

- 1- Bu kılınc sana andacım olsun.
- 2- Bu ağızlığı bana kardeşim andaç verdi.

Angl Fransızca (Memoire), Andaç da (Souvenir) mukabilidir.